

Concerte camerale: Iorgulescu, Terényi, Doina Rotaru

(Elena Maria Șorban, muzicolog – 28 mai 2021)

Sala Radio București

Prefațând ediția a XXX-a a SIMN, concertul din 26 mai 2021, pe care l-am auzit la Radio România Cultural, a programat trei lucrări reprezentative ale muzicii din țara noastră, în interpretarea Orchestrei de Cameră Radio, dirijată de Valentin Doni, și a trei soliști împătimiți ai muzicii contemporane: Emil Vișenescu (clarinet), Ion Bogdan Ștefănescu (flaut) și Diana Moș (vioară).

Concertul *Rondo-ul de noapte* (2009) de Adrian Iorgulescu își propune, potrivit autorului, să asocieze celebra pictură de Rembrandt cu scena similară din comedia lui Caragiale, *O noapte furtunoasă*. Rezultă o formă cu refren variațional, care ne poartă de la intrada la vals balcanizat grotesc și până la zori cu păsări și cutiuță muzicală. De la deschiderea solistică, în care percep un personaj principal șugubăț, la culminațiile dramatice, piesa debordează de inventivitate. Dintre soluțiile componistice admirabile, menționez polimorfia din refrenul al patrulea, în care tema este asociată cu structuri sonore agresive. Cu atât mai surprinzător apare epilogul catartic al jucăriei muzicale tonale, suave.

Vivaldiana pentru flaut și orchestră de cameră (1983) de Ede Terényi (1937-2020) sună, mai degrabă, în stilul dansurilor transilvane din *Codex Caioni*, fiind o suită cu limbaj modal, ce recrează original, spiritul baroc timpuriu. Ritmuri de dansuri populare și sugestii coloristice de chiuituri accentuează apartenența la surse de inspirație din Câmpia Transilvană, amalgamate uneori, cu sugestii de jazz.

În primă audiție absolută, *Himerele* (2020 – comandă a UCMR, cu ocazia Centenarului) de Doina Rotaru cuceresc prin viziunea care unifică cele trei fapte fantastice, imaginate sculptural de Dimitrie Paciurea, transformându-le din una în cealaltă. *Himera pământului* apare reptiliană și se umanizează într-un dans oșenesc; *Himera nopții* zvâcnește cu insecte și păsări; *Himera văzduhului* („văz” și „duh”) își convertește dramatismul în spațiu transparent. Pânzele sonore închipuie, dincoace de Ligeti, fapte de humă, apoi un giulgiu țesut din fire de bocet – un bocet cosmic -, apoi iele și nori...

În ansamblu, a fost un concert de concert spectaculos deopotrivă componistic și interpretativ, prezentat de Lucian Haralambie, alături de autori. Un plus al programului constă în faptul de a avea vectori comuni între piese: elementul nocturn (Iorgulescu, Rotaru), respectiv, sugestii enesciene (reliefarea poetică a trompetei în centrul *Rondo-ului* îmi amintește de „Simfonia de cameră”; piesa de Terényi îmi pare similară puțin cu Suita „Săteasca”, iar pentru *Himere*, Doina Rotaru menționa ecouri din creația violonistică enesciană, identificabile și de auditor). O seară memorabilă, felicitări!